

У БЕ-О-ГРА-ДУ, УПР **КОС СВЕ** МУ, ОБ-НО-ВЉЕ-НЕ „ПЕ-СНИЧ-КЕ НО-ВИ-НЕ”

Упор-на кап ко-ја ду-би ка-мен

Би-ло је то са-др-жај-но и гра-фич-ки јед-но од нај-бо-љих из-да-ња на-ме-ње-них пре-вас-ход-но по-е-зи-ји ко-ја су се ика-да по-ја-ви-ла на про-сто-ри-ма срп-ског је-зи-ка. За-то се у На-род-ној би-бли-о-те-ци Ср-би-је „Пе-снич-ке но-ви-не” во-де као „му-зеј-ска вред-ност” под сиг-на-ту-ра-ма 11631/П и 1320/П. Иде-ја о „но-вом про-ле-ћу” „Пе-снич-ких но-ви-на” ро-ђе-на је у ка-фа-ни „Про-ле-ће”

Пи-ше: Дра-ган Мра-о-вић*

Пр-ви број ли-ста за пе-ва-ње и ми-шље-ње *Пе-снич-ке но-ви-не* иза-шао је 11. ју-на 1972. го-ди-не. Из-да-вач је био Књи-жев-ни клуб би-бли-о-те-ке „Вук Ка-ра-џић”, а пр-ви од-го-вор-ни уред-ник Јо-ви-ца Па-вло-вић. Ме-ђу чла-но-ви-ма уре-ђи-вач-ког од-бо-ра

би-ли су и Угље-ша Рај-че-вић и Ми-ле Не-дељ-ко-вић. Ре-дак-ци-ја је при-ма-ла „сва-ког да-на од од су-то-на до глу-вог до-ба” на сво-јој адре-си у Ска-дар-ској ули-ци бб, штанд 13. Иза-шло је ше-сна-ест бро-је-ва то-ком 1972. Има-ли су по че-ти-ри стра-ни-це уског фор-ма-та, ду-жи-не по-ла ме-тра.

У на-ред-ној го-ди-ни по-ја-вљу-је се са-мо још број 18, а он-да на-ста-је пре-кид до 26. апри-ла 1979, ка-да лист по-чи-ње опет да из-ла-зи, све до ју-ла 1984. го-ди-не. У пр-вом об-но-вље-ном бро-ју глав-ни уред-ник био је Ву-јо Ву-јо-вић, а „ре-дак-ци-о-ни од-бор” чи-ни-ли су Ни-ко-ла Дре-но-вац, Ми-ли-сав Кр-сма-но-вић, Ам-бро Ма-ро-ше-вић, Ми-ле Не-дељ-ко-вић и Сла-во-љуб Про-кић. У зад-њем „уре-ђи-вач-ком од-бо-ру” на-шли су се још и Алек-сан-дар Се-ку-лић, Бра-ни-слав Пе-тро-вић, Иван Рас-те-го-рац и Пре-драг Бог-да-но-вић Ци, а „ле-по-том тог бро-ја” ба-вио се Пре-драг Лу-ко-вић Ба-јо. Из-да-вач је би-ла СИЗ „Ска-дар-ли-ја”.

Зе-мун-ски „Гар-дош” је по-ку-шао да об-но-ви *Пе-снич-ке но-ви-не*, али је об-ја-вљен са-мо је-дан че-тво-ро-број за 1987. го-ди-ну, тру-дом Ми-ли-са-ва Кр-сма-но-ви-ћа, Јо-ве Ми-ла-ди-ћа и Пре-дра-га Ба-је Лу-ко-ви-ћа.

Пе-снич-ке но-ви-не су по-том пре-ста-ле да из-ла-зе.

Би-ле су са-др-жај-но и гра-фич-ки ве-ро-ват-но нај-бо-ље из-да-ње на-ме-ње-но пре-вас-ход-но по-е-зи-ји ко-је се ика-да по-ја-ви-ло на про-сто-ри-ма срп-ског је-зи-ка. За-то се у На-род-ној би-бли-о-те-ци Ср-би-је *Пе-снич-ке но-ви-не* во-де као „му-зеј-ска вред-ност” под сиг-на-ту-ра-ма 11631/П и 1320/П.

Кул-тур-но-про-свет-на за-јед-ни-ца Бе-о-гра-да об-на-вља тра-ди-ци-ју *Пе-снич-ких но-ви-на*, а на иде-ју о њи-хо-вом вас-кр-са-ва-њу до-шли су Ми-о-драг Ђу-кић, Пре-драг Ба-јо Лу-ко-вић, Дра-ган Мра-о-вић и Жи-во-рад Ај-да-чић у ка-фа-ни „Про-ле-ће”, но-вем-бра 2005. го-ди-не. Овај пр-ви број има за „да-тум” из-ла-ска упра-во про-ле-ће, 2006.

<

(Аутор је уред-ник у „На-ци-ји” и глав-ни уред-ник „Пе-снич-ких но-ви-на”. Овај текст је уред-нич-ки увод-ник у пр-ви број об-но-вље-ног пе-снич-ког гла-си-ла)

ПО-Е-ЗИ-ЈА КАО ОБ-РЕД СПА-СА-ВА-ЊА СВЕ-ТА И СТВА-РА-ЊА БО-ГА

По-след-ња од-бра-на сми-сла и чо-ве-ка

„Би-ло би су-ви-ше јед-но-став-но и опа-сно оту-пе-ти на ег-зи-стен-ци-јал-ни бол у на-ма и сву-да око нас, жи-ве-ти без осе-ћа-ња и са-о-се-ћа-ња, без сен-зи-бил-но-сти, без стра-ха и на-де, без ика-квог пред-о-се-ћа-ња бу-дућ-но-сти. Мар-ги-на-ли-за-ци-ја пра-вих вред-но-сти пре-ти да за-у-ста-ви ху-ма-ни-тет, да чо-ве-ка ре-тар-ди-ра, па чак и де-ге-не-ри-ше у му-тан-та јед-ног то-та-ли-тар-ног вре-ме-на ко-је про-гра-ми-ра-но во-ди у про-паст”

Пи-ше: Ми-о-драг Ђу-кић*

Сва на-ша пи-та-ња оста-ју без од-го-во-ра. Крај-њи до-ме-ти ис-ку-ства не-пре-ста-но бе-же у ира-ци-о-нал-но, оства-ру-ју-ћи ути-сак гро-теск-не не-стал-но-сти сми-сла, без ко-јег не-ма ни Бо-га ни чо-ве-ка.

У над-су-штин-ској по-тре-би и по-тра-зи за њим пре-ва-љу-је-мо ин-те-лек-ту-ал-не раз-ме-ре до-стој-не ко-смич-ке раз-у-ђе-но-сти, али нам сва са-зна-ња по-дру-гљи-во то-ну у не-до-ступ-ном бес-кра-ју ко-ји де-фи-ни-ше на-шу не-моћ да се бар пој-мов-но ори-јен-ти-ше-мо у ди-ја-бо-лич-ком про-сто-ру ко-ји на-зи-ва-мо жи-во-том.

Овај епи-сте-мо-ло-шки мрак то-ли-ко је густ и не-про-до-рив да у уму ства-ра же-сто-ку по-бу-ну и хи-сте-рич-ну по-тре-бу за све-тло-шћу ко-ја би у ње-му бар са-му се-бе осве-тља-ва-ла, и то ви-ше као до-каз ху-ма-ни-стич-ког при-су-ства не-го ори-јен-тир ни-шта-ви-лу, том кон-тра-пунк-ту бо-жан-ској по-ру-ци да жи-вот има не-где сво-је уто-чи-ште и при-род-ну од-бра-ну.

Ре-кло би се да је та-кав је-дан ди-ја-лек-тич-ки су-коб у те-о-го-ниј-ским раз-ме-ра-ма ума ро-дио син-те-зу као бо-жан-ску по-др-шку жи-во-ту и ње-го-вом сми-слу, као ес-ха-то-ло-шку ве-зу два све-та, оно-га ко-ји је-сте и оно-га ко-ји ни-је. Је ли то она ве-за из-ме-ђу енер-ги-је ду-ше и га-ме ствар-но-сти ко-ја про-ди-ре у нај-ду-бље про-сто-ре жи-во-та и ста-па нас са њим иг-но-ри-шу-ћи крај као де-фи-ни-ци-ју ис-ку-ства, је ли та ду-хов-на син-те-за уса-мље-ног људ-ског би-ћа ко-смич-ка ка-пи-ја ко-ја нас уво-ди у сфе-ру све-тло-сти и ег-зи-стен-ци-јал-ног сми-сла, је ли то пе-сма ко-јом Бог огла-ша-ва сво-је при-су-ство? Јер чо-век је на са-мом по-чет-ку сво-јег пу-та по-ву-као знак јед-на-ко-сти из-ме-ђу по-е-зи-је и ре-ли-ги-је, из-ме-ђу љу-ба-ви и ве-ре у Бо-га. У ства-ри, ства-ра-ње по-е-зи-је ни-је ни-шта дру-го не-го ства-ра-ње Бо-га, пој-ма без ко-јег ни-шта не-ма сми-сла и сва-ко пи-та-ње оста-је без од-го-во-ра.

Жи-ве-ти у све-ту без Бо-га и по-е-зи-је стра-шна је суд-би-на сва-ког по-је-дин-ца и на-ро-да, жи-ве-ти у све-ту без сми-сла и од-го-во-ра је жи-вот у па-клу. Би-ло би су-ви-ше јед-но-став-но и опа-сно оту-пе-ти на ег-зи-стен-ци-јал-ни бол у на-ма и сву-да око нас, жи-ве-ти без осе-ћа-ња и са-о-се-ћа-ња, без сен-зи-бил-но-сти, без стра-ха и на-де, без ика-квог пред-о-се-ћа-ња бу-дућ-но-сти.

Мар-ги-на-ли-за-ци-ја пра-вих вред-но-сти пре-ти да за-у-ста-ви ху-ма-ни-тет, да чо-ве-ка ре-тар-ди-ра, па чак и де-ге-не-ри-ше у му-тан-та јед-ног то-та-ли-тар-ног вре-ме-на ко-је про-гра-ми-ра-но во-ди у про-паст. Ова те-за нам је пре-по-зна-тљи-ва као де-мон-ска кон-цеп-ци-ја Ан-ти-хри-ста, на чи-ју по-ја-ву су упо-зо-ра-ва-ли још ста-ро-за-вет-ни про-ро-ци и му-дра-ци пре њих. На-ша оба-ве-за је да се су-прот-ста-ви-мо та-квим не-га-тив-ним тен-ден-ци-ја-ма вре-ме-на и да чи-стом по-е-зи-јом за-шти-ти-мо соп-стве-ни ду-хов-ни про-стор.

Што и чи-ни-мо. <

(Аутор је пред-сед-ник Кул-тур-но-про-свет-не за-јед-ни-це Бе-о-гра-да, из-да-ва-ча „Пе-снич-ких но-ви-на”. Овај текст је увод-ник у пр-ви број об-но-вље-ног гла-си-ла)

Песма на дар

Ви-ли-јем Блејк

ЈУ-ТРО

Да За-пад-ну ста-зу на-ђем,

и за вра-та Гне-ва за-ђем,

идем пу-тем сво-јим.

Слат-ка ми-лост ме-не во-ди,

ко-ја бла-ги је-цај ро-ди;

у осви-ту да-на сто-јим.

Од ра-то-ва, ко-пља, ма-ча,

не-жна су-за сад је ја-ча;

и она их сти-же.

И уз зву-ке ти-хог пла-ча,

зо-ра је од стра-ха ја-ча;

сун-це се по-ди-же.

(Пре-вод и пре-пев: Дра-ган Пу-ре-шић. „Пе-снич-ке но-ви-не”, бр. 1, Бе-о-град, про-ле-ће 2006)